

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/53/2022
Identifikačné číslo spisu: 3714010235
Dátum vydania rozhodnutia: 21.02.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:3714010235.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedníčky JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Petra Kaňu v trestnej veci proti obvinenému G. N. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) a § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona na verejnom zasadnutí konanom 21. februára 2023 o dovolaní obvineného G.Á. N. proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 13. marca 2018, sp. zn. 23To/40/2017

rozhodol:

I: Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku, z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 13. marca 2018, sp. zn. 23To/40/2017

bol porušený zákon

v ustanoveniach § 319 Trestného poriadku, § 292 ods. 1, § 293 ods. 3, ods. 6 Trestného poriadku v neprospech obvineného G. N..

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 13. marca 2018, sp. zn. 23To/40/2017 zrušuje.

III. Zrušuje aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

IV. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Krajskému súdu v Trenčíne prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V. Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku obvineného G. N., nar. XX. G. XXXX v B., trvale bytom R., G. XXX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom, z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. a), c) Trestného poriadku berie do väzby.

VI. Lehota väzby u obvineného G. N. začína plynúť okamihom vyhlásenia tohto rozsudku, t. j. 21. februára 2023 o 11.00 hod. a obvinený ju bude vykonávať v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Ilava.

VII. Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku väzbu obvineného G. N. dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahrádza.

Odôvodnenie

Okresný súd Považská Bystrica (ďalej tiež „okresný súd“) rozsudkom zo 17. októbra 2016, sp. zn. 1T/49/2014, uznal obvineného G. N. vinným zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) a § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

bod 1)

v presne nezistený deň v mesiaci máj 2013, po školskom vyučovaní, o 14.15 hod., prišiel k autobusovej zastávke v obci R.-T., okr. D., pri kultúrnom dome, smerom na obec R., na ktorej zastávke čakali na autobus maloletý D. F., nar. XX. C. XXXX, bytom R.-T. č. XXXX, okr. D., a maloletý K. R., nar. XX. W. XXXX, bytom R.-D. č. XXXX, okr. D., a spýtal sa ich či mu nemôžu požičať peniaze, čo obaja maloletí odmietli, následne spoza pracky nohavíc pravou rukou vytiahol nôž a tento nasmeroval na maloletých so slovami „dajte mi všetky peniaze“, obaja maloletí ustúpili dozadu a z obavy o svoj život odovzdali obv. N. mal. D. F. sumu 90 eur a mal K. R. sumu 100 eur, ktorú finančnú hotovosť si obvinený odložil do krabičky a maloletým pohrozil, aby to nepovedali rodičom, ani nikomu inému a už vôbec nie policajtom, lebo ak to niekomu povedia, nájde si ich a niečo sa im stane a následne ušiel smerom na obec R., čím poškodenému G. F., nar. XX. C. XXXX, bytom R.-T. č. XXXX, okr. D., spôsobil škodu vo výške 90 eur a C. R., nar. X. G. XXXX, bytom R.-D. č. XXXX, okr. D., škodu vo výške 100 eur;

bod 2)

i napriek tomu, že mu bol trestným rozkazom Okresného súdu Považská Bystrica z 8. februára 2013, sp. zn. 0T/15/2013, právoplatným 8. februára 2013, uložený trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiace podmienene na skúšobnú dobu 1 rok, v spojení s uznesením Okresného súdu Považská Bystrica zo 4. decembra 2014, sp. zn. 0T/15/2013, právoplatným 4. decembra 2014, ktorým bolo rozhodnuté, že sa v skúšobnej dobe podmienene odsúdenia neosvedčil a trest v trvaní 4 mesiace vykoná v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, na výzvu Okresného súdu Považská Bystrica zo 16. januára 2015 na nástup výkonu trestu, ktorú si osobne prevzal 19. januára 2015 v obci Beluša, okr. Púchov a ktorý trest mal nastúpiť do Ústavu na výkon väzby Žilina ihneď, nereagoval a bez závažného dôvodu trest nenastúpil a bol až príslušníkmi PZ dodaný do výkonu trestu odňatia slobody 25. februára 2015.

Za skutok pod bodom 1) mu okresný súd uložil podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona za použitia § 38 ods. 7, § 42 ods. 1 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody nepodmienene vo výmere 9 rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Okresný súd podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku obvinenému uložil povinnosť nahradiť poškodeným C. R., škodu vo výške 100 eur a G. F., škodu vo výške 90 eur.

Súčasne okresný súd podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil výrok o treste v rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo 17. októbra 2013, sp. zn. 2T/172/2013, ktorým bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 1 rok nepodmienene, pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. b) písm. f) Trestného zákona a iné, ako aj ostatné rozhodnutia, ktoré obsahovo na tento výrok nadväzovali, ako aj trestný rozkaz Okresného súdu Považská Bystrica zo 16. januára 2014, sp. zn. 1T/88/2013, právoplatný 22. apríla 2014, ktorým bol uznaný vinným z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona, a bolo upustené od uloženia súhrnného trestu, vzhľadom na odsúdenie Okresného súdu Považská Bystrica

zo 17. októbra 2013, sp. zn. 2T/172/2013, právoplatný 17. októbra 2013, ako aj výrok o treste trestného rozkazu Okresného súdu Trenčín z 30. mája 2014, sp. zn. 6T/32/2014, právoplatný 14. júna 2014, ktorým bol uznaný vinným z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona a ktorým bolo upustené od uloženia súhrnného trestu vzhľadom na rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica zo 17. októbra 2013, sp. zn. 2T/172/2013, právoplatný 17. októbra 2013, ktorým bol uznaný vinným z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. b) písm. f), ods. 3 písm. b) Trestného zákona a iné, za čo mu bol uložený trest vo výmere 1 rok.

Za skutok pod bodom 2) okresný súd podľa § 44 Trestného zákona upustil od uloženia súhrnného trestu vzhľadom na odsúdenie - a to trestný rozkaz Okresného súdu Považská Bystrica z 5. októbra 2015, sp. zn. 2T/139/2015, právoplatný 8. júla 2016, ktorým bol uznaný vinným z prečinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 1 Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov nepodmienečne, nakoľko tento trest okresný súd považoval za dostatočný.

Obvinený napadol uvedený rozsudok okresného súdu - v časti proti výroku o vine v bode 1) a výroku o treste - odvolaním, ktoré Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 13. marca 2018, sp. zn. 23To/40/2017, zamietol podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné.

Proti uzneseniu krajského súdu, ktoré bolo obvinenému doručené 11. apríla 2018, podal obvinený prostredníctvom na dovolacie konanie ustanoveného obhajcu 17. júna 2021 dovolanie a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c) písm. d) písm. i) Trestného poriadku. Lehota na podanie dovolania ako opravného prostriedku bola zachovaná vzhľadom na jej trvanie počas účinnosti zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19.

V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku obvinený po stručnom zrekapitulovaní predchádzajúceho konania a rozhodnutí počas neho vydaných uviedol, že v konaní bolo porušené jeho právo na obhajobu, ktoré sa prelína s odvolacím dôvodom, že verejné zasadnutie bolo vykonané v jeho neprítomnosti, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky. Poukázal na to, že predvolanie na verejné zasadnutie, ktoré sa konalo 13. marca 2018, mu nikdy nebolo doručené. Taktiež počas celého trestného konania mu neboli riadne doručované listiny, či už od orgánov činných v trestnom konaní alebo od samotného súdu. Súd síce v spise disponuje doručenkami, avšak tieto podľa obvineného nie sú podpísané jeho osobou, a to aj napriek skutočnosti, že listiny mu mali byť doručované do vlastných rúk. Nie je mu však známe, aká osoba zaňho podpisovala prevzatie písomností. Podľa obvineného je zrejme, že pokiaľ mu neboli riadne doručované písomnosti, nemohol sa aktívne brániť.

Obvinený ďalej uviedol, že spáchanie skutku nebolo preukázané bez dôvodných pochybností, a to najmä s poukazom na to, že jeho odsúdenie je opreté výhradne na svedeckých výpovediach dvoch maloletých chlapcov, oproti ktorým však stojí výpoveď svedka N. W., ktorý ich výpoveď spochybnil. Poukázal na § 2 ods. 10 Trestného poriadku a uviedol, že konanie bolo vedené v rozpore s predmetným ustanovením. V konaní sa orgány činné v trestnom konaní a súdy zamerali iba na dôkazy, resp. skutočnosti svedčiace v jeho neprospech bez toho, aby prihliadli aj na skutočnosti svedčiace v jeho prospech. Taktiež poukázal na skutočnosť, že orgány činné v trestnom konaní a ani súdy sa nezaoberali otázkou, z akého dôvodu mali maloletí, ktorých mal údajne olúpiť pri sebe hotovosť, D. F. vo výške 90 eur a K. R. vo výške 100 eur. Výška hotovosti u maloletých, ktorí išli zo školy je podľa neho pochybná, keďže nejde o malé finančné prostriedky najmä s poukazom na vek maloletých. Aj táto skutočnosť podľa obvineného nasvedčuje tomu, že výpovede maloletých nie sú pravdivé. Poukázal na zásadu in dubio pro reo a uviedol, že v jeho prípade neexistuje jednoznačný záver o tom, že skutok sa stal tak, ako mu je kladený za vinu, čo potvrdil aj svedok W.. Obvinený mal tiež za to, že konajúce súdy mali vykonať aj ďalšie ním navrhované dôkazy, a to konfrontáciu medzi svedkom W. a maloletými D. F. a K. R.. Dodal, že ani jeden z konajúcich súdov však tento dôkaz nevykonali, a to bez náležitého odôvodnenia.

Vzhľadom na vyššie uvedené obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací

súd, rozhodol, že napadnutým uznesením krajského súdu ako aj v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon, a to v jeho neprospech. Ďalej navrhol, aby podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a rozsudok okresného súdu a to vo výroku o vine a treste. Záverom požadoval, aby najvyšší súd podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátorka príslušnej okresnej prokuratúry v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného uviedla, že v trestnom spise je zažurnalizovaná doručka preukazujúca doručenie upovedomenia o termíne verejného zasadnutia obvinenému na adrese G. XXX/X - u rodičov v R. 5. marca 2018. Z doručky podľa prokurátorky vyplýva, že prvotný neúspešný pokus o doručenie zásielky s výzvou o opakované doručenie bol 21. februára 2018, k opakovanému pokusu o doručenie zásielky došlo 22. februára 2018, kedy bola daná zásielka zároveň uložená na pošte, kde si ju obvinený prevzal 5. marca 2018. K námietke obvineného, že túto zásielku neprevzal on, prokurátorka uviedla, že ide iba o účelové tvrdenie obvineného, nakoľko podpis na uvedenej doručke je vizuálne úplne totožný so všetkými podpismi obvineného nachádzajúcimi sa v trestnom spise, a to aj na doručkách, preukazujúcich doručenie písomností, na ktoré obvinený písomne reagoval. Ostatnými skutočnosťami namietanými obvineným sa zaoberal ako okresný tak aj krajský súd. Podľa prokurátorky dôvody dovolania v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) písm. d) písm. i) Trestného poriadku v prípade obvineného dané nie sú.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Trestného poriadku a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Trestného poriadku, potom ako dovolateľ využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku a s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia.

Dovolací súd ale zároveň zistil, že uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestný poriadok je v posudzovanej veci zjavne preukázaný.

Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu je určené na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie nie je v zásade prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 57/2007-II]. Povedané inými slovami, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Trestného poriadku. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014).

Zároveň treba uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené, v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku, sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku [rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 120/2012]. Povedané inými slovami, pri zisťovaní dôvodov dovolania dovolacím súdom je rozhodujúca ich vecná špecifikácia

dovolaťom a nie ich označenie podľa § 371 Trestného poriadku.

Z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku možno dovolanie podať v prípade, ak v dôsledku nerešpektovania ustanovení zákona o konaní hlavného pojednávania alebo verejného zasadnutia v neprítomnosti obvineného (bez splnenia zákonných podmienok) došlo k závažnému porušeniu práva obvineného zúčastniť sa na konaní pred súdom. Účelom ustanovení upravujúcich prítomnosť obvineného na hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí je zabezpečiť dodržiavanie jeho práv a povinností zakotvených v Trestnom poriadku, a to najmä, že obvinený má právo zúčastniť sa na hlavnom pojednávaní a verejnom zasadnutí o odvolaní, má právo vyjadriť sa ku každému dôkazu, má právo na záverečnú reč a právo posledného slova a v konaní o odvolaní má právo ako posledný predniesť konečný návrh a pod.

Za naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku považoval obvinený konanie v jeho neprítomnosti na verejnom zasadnutí na Krajskom súde v Trenčíne 13. marca 2018. Vzhľadom na túto námietku obvineného bolo úlohou dovolacieho súdu posúdiť, či konaním pred krajským súdom, nedošlo k porušeniu jeho ústavne garantovaného práva na prerokovanie veci v jeho prítomnosti.

Posudzujúc dovolanie obvineného v danej trestnej veci vo vyššie uvedených intenciách dovolací súd zistil, že dovolanie obvineného je dôvodné, a to v tej jeho časti, v ktorej dovolateľ namieta vykonanie verejného zasadnutia odvolacieho súdu - Krajského súdu v Trenčíne z 13. marca 2018 v jeho neprítomnosti, hoci na taký postup neboli splnené zákonné podmienky, čím bol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa § 2 ods. 7 Trestného poriadku každý má právo, aby jeho trestná vec bola spravodlivo a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom v jeho prítomnosti tak, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 292 ods. 1 Trestného poriadku predseda senátu predvolá na verejné zasadnutie osoby, ktorých osobná účasť na ňom je nevyhnutná. O verejnom zasadnutí upovedomí prokurátora, ako aj osobu, ktorá svojím návrhom dala na verejné zasadnutie podnet, a osobu, ktorá môže byť priamo dotknutá rozhodnutím. Ak mladistvý obvinený v čase konania verejného zasadnutia nedovŕši devätnásť rok svojho veku, upovedomí sa aj orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Predseda senátu o verejnom zasadnutí upovedomí aj obhajcu, splnomocnencu a zákonného zástupcu. K predvolaniu alebo upovedomeniu pripojí rovnopis návrhu, ktorým bol na verejné zasadnutie daný podnet. Ak sa má rozhodovať vo veciach spojených s výkonom kontroly technickými prostriedkami, predseda senátu o verejnom zasadnutí upovedomí aj príslušného probačného a mediačného úradníka.

Podľa § 293 ods. 3 Trestného poriadku verejné zasadnutie sa koná za prítomnosti obvineného.

Podľa § 293 ods. 5 Trestného poriadku verejné zasadnutie sa vykoná v neprítomnosti obvineného aj vtedy, ak mu upovedomenie o verejnom zasadnutí bolo riadne a včas doručené a bol poučený o možnosti konania verejného zasadnutia bez jeho prítomnosti alebo za podmienok uvedených v § 292 ods. 5.

Podľa § 293 ods. 6 Trestného poriadku verejné zasadnutie v neprítomnosti obvineného nemožno konať,

ak je obvinený vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody alebo ak ide o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje desať rokov.

Podľa § 293 ods. 7 Trestného poriadku ustanovenie odseku 6 sa nepoužije, ak sa obvinený odmietol zúčastniť verejného zasadnutia alebo výslovne požiadal, aby sa verejné zasadnutie konalo v jeho neprítomnosti.

Ako vyplýva z citovaných zákonných ustanovení, Trestný poriadok rozlišuje formy oznámenia konania verejného zasadnutia na veci príslušným subjektom v závislosti od možnosti (práve zúčastniť sa) alebo nevyhnutnosti (povinnosti zúčastniť sa) účasti na verejnom zasadnutí a teda na verejné zasadnutie obvineného predvolá alebo o verejnom zasadnutí obvineného upovedomí.

Pokiaľ ide o verejné zasadnutie o odvolaní (keď vo forme verejného zasadnutia sa koná aj v iných Trestným poriadkom predpokladaných prípadoch), ustanovenie § 292 ods. 1 Trestného poriadku poskytuje predsedovi senátu možnosť individuálne posúdiť, či účasť obžalovaného na ňom je alebo nie je nevyhnutná, ak tomu nebráni § 293 ods. 6 Trestného poriadku zakotvujúci nemožnosť konania verejného zasadnutia v neprítomnosti obvineného - v konaní o odvolaní obžalovaného (rozsudok najvyššieho súdu zo 16. júna 2020 sp. zn. 3Tdo/44/2021). Nemožno pritom opomenúť na to nadväzujúce zákonné ustanovenie § 293 ods. 7 Trestného poriadku, podľa ktorého sa ustanovenie § 293 ods. 6 nepoužije, ak sa obvinený odmietne zúčastniť verejného zasadnutia alebo výslovne požiadal, aby sa verejné zasadnutie konalo v jeho neprítomnosti.

Zo spisového materiálu vyplýva, že krajský súd nariadil na 31. júla 2017 termín verejného zasadnutia na rozhodnutie o odvolaní, ktoré upovedomenie o termíne prevzal obvinený do vlastných rúk (z doručeny nie je možné zistiť dátum, kedy ku prevzatiu došlo). Obhajca obvineného požiadal o odročenie verejného zasadnutia a tomuto krajský súd vyhovel a nariadil nový termín verejného zasadnutia na 9. október 2017, pričom upovedomenie o termíne verejného zasadnutia obvinený prevzal 30. augusta 2017. Obsahom oboch doručených upovedomení bolo aj poučenie obvineného o možnosti konať verejné zasadnutie v jeho neprítomnosti. Krajskému súdu bolo 6. októbra 2017 doručené potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti obvineného z rovnakého dňa. Následne krajský súd opakovane vytýčil termíny verejného zasadnutia a tieto zrušil a obvinený zásielky opakovane prebral.

Po preskúmaní doručeny o upovedomení o termíne verejného zasadnutia (č. l. 361), najvyšší súd zistil, že zásielka bola obvinenému doručovaná 21. februára 2018 a opakovane 22. februára 2022. Následne si ju obvinený prevzal na pošte 5. marca 2018. Z doručeny je zrejmé, že išlo o doručovanie zásielky do vlastných rúk, ktorú môže prevziať len jej adresát alebo splnomocnenec, pričom je na nej uvedené, že si ju prevzal priamo obvinený.

V zmysle právnej kvalifikácie skutku obvineného podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) písm. d) Trestného zákona hrozí obvinenému trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby 12 rokov. Z tohto dôvodu s poukazom na § 293 ods. 6 Trestného poriadku obvinený mal byť, podľa názoru najvyššieho súdu, na verejné zasadnutie namiesto upovedomenia jednoznačne predvolaný. Ako vyplýva z vyššie uvedeného prehľadu, zo strany obvineného nedošlo ani k ospravedlneniu neúčasti a výslovnej žiadosti obvineného uskutočnenia verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti (§ 293 ods. 8 Trestného poriadku). Samotná skutočnosť, že sa na verejné zasadnutie nedostavil, nemôže znamenať, že sa ho odmietol zúčastniť.

Obsahom práva na obhajobu, ktoré je prvkom spravodlivého procesu, je aj možnosť vznášať osobne a tiež prostredníctvom obhajcu námietky proti prvostupňovému rozsudku na odvolacom súde. Odňatie tejto možnosti vykonaním verejného zasadnutia bez prítomnosti obvineného, pre ktorý postup neboli splnené zákonné podmienky, naplnia dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku. Uvedený nezákonný postup v sebe, ale zároveň zahŕňa aj zásadné porušenie práva na obhajobu, a preto v takom prípade neprichádza do úvahy záver o naplnení dovolacieho dôvodu aj podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku z dôvodu, že v uvedenej situácii je ustanovenie § 371 ods. 1 písm. d) Trestného

poriadku v pomere špeciality k § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (R 6/2011).

Najvyšší súd uzatvára, že v posudzovanom prípade došlo k pochybeniu odvolacieho súdu spočívajúcim vo vykonaní verejného zasadnutia o odvolaní obvineného v jeho neprítomnosti, ktorý mal byť na verejné zasadnutie predvolaný a nie o ňom „len“ upovedomený, bez splnenia podmienok na taký procesný postup, výsledkom ktorého bolo dovolateľom napadnuté meritórne rozhodnutie - uznesenie odvolacieho súdu o zamietnutí odvolania obvineného podľa § 319 Trestného poriadku.

V zmysle ustanovenia § 386 Trestného poriadku, ak bol dovolacím súdom zistený dôvod dovolania podľa § 371, vysloví rozsudkom porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, o ktoré sa tento dôvod opiera (ods. 1). Súčasne s výrokom uvedeným v odseku 1 dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie alebo jeho časť, alebo aj chybné konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo. Po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd podľa okolností prípadu zruší aj predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa. Ak je nezákonný len niektorý výrok napadnutého rozhodnutia alebo rozhodnutia súdu prvého stupňa a ak ho možno oddeliť od ostatných, zruší dovolací súd len tento výrok. Ak však zruší hoci len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad. Zruší aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad (ods. 2).

Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku dovolací súd po zrušení napadnutého rozhodnutia alebo niektorého jeho výroku prikáže spravidla súdu, o ktorého rozhodnutie ide, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Na základe týchto dôvodov najvyšší súd vyslovil, že dovolaním napadnutým uznesením krajského súdu bol naplnený dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku a bol porušený zákon v ustanovení § 292 ods. 1, § 293 ods. 3, ods. 6 Trestného poriadku v neprospech obvineného G. N.. Napadnuté uznesenie krajského súdu preto najvyšší súd zrušil, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a krajskému súdu, ktorý je viazaný vyššie uvedeným právnym názorom dovolacieho súdu, prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Vo vzťahu k ostatným dovolacím námietkam obvineného najvyšší súd uvádza, že vzhľadom na to, že dovolaním napadnuté uznesenie krajského súdu bolo zrušené, by bolo predčasné sa nimi bližšie zaoberať, pretože krajský súd bude musieť nanovo vo veci rozhodnúť.

V dôsledku vysloveného porušenia zákona na podklade dovolania obvineného a zrušenia napadnutého uznesenia Krajského súdu v Trenčíne, zanikol zákonný podklad pre ďalší výkon trestu odňatia slobody uložený obvinenému, ktorý vykonáva na základe rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo 17. októbra 2016, sp. zn. 1T/49/2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 13. marca 2018, sp. zn. 23T/40/2017 vo výmere 9 rokov (so započítaním doby výkonu väzby a trestu v inej trestnej veci - vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica sp. zn. 2T 172/2013 zo 17. októbra 2013 v dobe od 4. júna 2013 do 4. júna 2014). Obvinený fakticky vykonáva tento trest od 29. mája 2018 a mal ho vykonávať do 29. mája 2026 (po tom, čo vykonal trest odňatia slobody vo veci vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 1T/56/2016).

Z tohto dôvodu bol najvyšší súd povinný po vyslovení porušenia zákona rozhodnúť aj o väzbe obvineného podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku. Na účely posúdenia prípadného väzobného stíhania obvineného ho najvyšší súd na verejnom zasadnutí vypočul.

Obvinený v rámci svojho výsluchu uviedol, že vykonáva trest odňatia slobody, vo výkone ktorého pracuje a v jeho rámci bol jedenkrát disciplinárne odmenený a dvakrát disciplinárne potrestaný, v prípade, ak by bol prepustený na slobodu, môže sa vrátiť do miesta trvalého bydliska, do rodičovského domu, k rodičom, kde má zázemie, má družku a dieťa, ktoré má šesť rokov, je s nimi v kontakte. Svoje vzťahy s rodičmi označil ako dobré, rodičia sú vládni a ľudskí, preto je názoru, že by ho ubytovali, je s

nimi v kontakte a počas výkonu trestu navštevujú. Je s nimi aj v telefonickom kontakte. Funkcie v radoch väzňov nevykonáva a nevlastní žiadny nehnuteľný majetok. Pred nástupom do výkonu trestu brigádnicke pracoval. K predchádzajúcej trestnej činnosti sa vyjadril tak, že tejto si je vedomý, okrem lúpeže, ktorá sa nestala. Bojoval za svoju nevinu a mal pocit, že to bude prebiehať trochu inak, ku každej ďalšej trestnej činnosti sa priznal a urobil vyhlásenia. Poukázal na to, že si nie je vedomý, žeby bol na neho vydaný príkaz na zatknutie v priebehu konania na okresnom súde, pokiaľ má o tom vedomosť, tak bol zatknutý a bol dodaný do výkonu trestu. Pokiaľ ide o konanie pred krajským súdom, bola mu doručená zásielka na domovskú adresu, prebral to jeho otec a až neskôr mu povedal o termíne. Na krajskom súde nebol ani raz a zastáva názor, že pokiaľ by tam bol prítomný, tak by to dopadlo inak. V čase, keď sa doručovali zásielky na adrese v rodičovskom dome, nebýval v ňom, býval v podnájme v Trenčíne, v byte u kamaráta, tento ho mal v podnájme. Mal vedomosť o tom, že sa vedie odvolacie konanie a zmenu adresy, resp. adresu kde bude zastihnuteľný, súdu nenahlásil a neprehlasoval ani adresu na zmenu zasielania písomností.

Najvyšší súd vychádzajúc z predloženého spisového materiálu, ako aj z výsluchu obvineného na verejnom zasadnutí zistil, že obvineného G. N. nemožno prepustiť na slobodu, pretože sú u neho dané dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a), c) Trestného poriadku.

Existencia dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku je v tomto štádiu konania daná najmä tým, že obvinený podľa vlastného tvrdenia sa v mieste svojho bydliska nezdržoval, napriek tomu, že o trestnom konaní pred odvolacím súdom mal vedomosť, neoznámil zmenu adresy. Za zmienku stojí aj fakt, že v konaní pred súdom prvého stupňa, obvinený nebol k dispozícii súdu, nebolo možné mu doručiť predvolanie na hlavné pojednávanie a okresný súd vydal 17. mája 2016 príkaz na zatknutie, na základe ktorého bol obvinený zatknutý 8. júla 2016, pričom nebol vzatý do väzby, ale nastúpil výkon trestu v inej veci (vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 2T/139/2015). Z týchto dôvodov existuje aj v tomto štádiu konania obava, že v prípade prepustenia na slobodu by obvinený mohol ujsť alebo sa skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä keď nemá stále bydlisko.

Existencia dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je daná najmä s poukazom na jeho sklon k páchaniu rôznorodnej trestnej činnosti, ktorú mal súd preukázanú odpisom registra trestov pri posudzovaní osoby obvineného. Obvinený má 9 záznamov v registri trestov, okrem predmetnej veci bol doposiaľ osemkrát súdne trestaný za rôznorodnú trestnú činnosť, z čoho možno vyvodiť, že obvinený je osobou so sklonom k páchaniu trestnej činnosti a v prípade jeho prepustenia na slobodu by aj v tomto štádiu konania hrozilo, že by mohol v jej páchaní pokračovať.

Pokiaľ ide o možnosť nahradenia väzby, najvyšší súd dospel k záveru, že s poukazom na osobu obvineného a riziko, ktoré hrozí v prípade, ak by bol prepustený na slobodu, dohľad probačného a mediačného úradníka, aj s prípadným uložením primeraných obmedzení a povinností by nebol dostatočnou zárukou eliminácie obavy z pokračovania v trestnej činnosti. Z týchto dôvodov najvyšší súd väzbu obvineného nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Keďže najvyšší súd vyslovil porušenie zákona napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne, bude úlohou krajského súdu po vrátení veci opätovne rozhodnúť o odvolaní prokurátora, pričom pri svojom rozhodovaní bude podľa § 391 ods. 1 Trestného poriadku viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo veci dovolací súd.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.